

Briuselis, 2022 m. kovo 14 d.
(OR. en)

6825/22

CO EUR-PREP 7
POLGEN 31
ECOFIN 186
SOC 119
EMPL 79
UEM 35
COMPET 132
ENV 177
RECH 110
ENER 76
JAI 283

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Europos semestras. 2022 metų apibendrinamoji ataskaita

Delegacijoms priede pateikiama pirmininkaujančios valstybės narės parengta Tarybos priimtų išvadų dėl 2022 m. metinės tvaraus augimo apžvalgos, įspėjimo mechanizmo ataskaitos, pasiūlymo dėl bendros užimtumo ataskaitos ir euro zonai skirtos rekomendacijos apibendrinamoji ataskaita. Dokumente taip pat atsispindėtos susijusios Tarybos išvados ir per pirmąjį etapą įvairių sudėčių Tarybos surengtos diskusijos dėl 2022 m. Europos semestro.

Reikėtų pabrėžti, kad ši 2022 m. apibendrinamoji ataskaita buvo parengta remiantis diskusijų įvairių sudėčių Tarybos posėdžiuose rezultatais ir Europos semestro dokumentais, kurie buvo parengti ir paskelbti dar neturint galimybės įvertinti padėties, susidariusios dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą, padarinius ir į juos atsižvelgti.

2021 m. lapkričio 24 d. Komisija priėmė 2022 m. Europos semestro rudens dokumentų rinkinį, kurį sudaro:

- 2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga¹, kurioje išdėstyta ES ekonomikos ir užimtumo politikos strategija, siekiant atsigauti po COVID-19 krizės ir tapti stipresniems ir padaryti Europą žalesnę ir labiau skaitmeninę, atsižvelgiant į keturis konkurencingo tvarumo aspektus;
- 2022 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita², kurioje rekomenduota, kad 2022 m. būtų atliktos dvylikos valstybių narių nuodugnios apžvalgos siekiant nustatyti ir įvertinti galimo makroekonominio disbalanso mastą;
- pasiūlymas dėl bendros užimtumo ataskaitos³, kuriame išanalizuota užimtumo ir socialinė padėtis Europoje ir akcentuotos tiek tos sritys, kuriose padaryta pažangos, tiek tos, kuriose dar reikia nuveikti daugiau;
- rekomendacija dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (euro zonai skirtos rekomendacijos)⁴, kurioje euro zonos valstybėms narėms rekomenduota 2022–2023 m. laikotarpiu imtis veiksmų atskirai, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ir kartu Euro grupėje.

2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje pateikta ekonominė perspektyva grindžiama 2021 m. lapkričio mėn. rudens Komisijos ekonomine prognoze. Metinėje tvaraus augimo apžvalgoje pateikti įrodymai, kad pastangos kovoti su tiesioginiais COVID-19 sukrėtimo padariniais duoda vaisių. Numatoma, kad 2021 m. ir euro zonos, ir ES BVP išaugs 5,0 %. Dėl gerėjančios darbo rinkos, palankių finansavimo sąlygų ir spartaus Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo ES ekonomikai pereinant nuo atsigavimo prie plėtos, buvo prognozuojama, kad 2022 m. realiojo BVP augimas ES sieks 4,3 %, o 2023 m. – 2,5 %. Nedarbo lygis toliau mažėjo, nors tebebuvo šiek tiek didesnis už prieš krizę buvusį lygį. Dėl kylančių energijos kainų ir tiekimo grandinių sutrikimų padidėjo infliacinis spaudimas. Netikrumas ir rizika, be kita ko, dėl pandemijos raidos, išliko dideli tiek ES, tiek už jos ribų.

¹ Dok. 14145/21.

² Dok. 14143/21.

³ Dok. 14267/21.

⁴ Dok. 14146/21.

Metinėje tvaraus augimo apžvalgoje rekomenduota ekonominę veiklą labiau suderinti su keturiais konkurencingo tvarumo aspektais: aplinkos tvarumu, našumu, teisingumu ir makroekonominio stabilumu; taip pat rekomenduota, kad šie keturi aspektai neturėtų būti vertinami atskirai, nes jie vienas kitą sustiprina.

Todėl Europos ekonominės, socialinės ir aplinkos politikos darbotvarkė turėtų būti užtikrinta, kad visų lygmenų vyriausybės, įmonės, socialiniai partneriai ir namų ūkiai nuosekliai prisidėtų siekiant mūsų žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslų, taip pat užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo tikslų, nustatytų Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane, kartu užtikrinant mūsų ekonomikos stabilumą, sklandų bendrosios rinkos veikimą ir nė vieno nepaliekant nuošalyje.

Metinėje tvaraus augimo apžvalgoje primenama, kad Europos semestras yra nusistovėjusi valstybių narių ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema ir toliau atliks šį vaidmenį ekonomikos atsigavimo etape ir siekiant pažangos dvejopos pertvarkos srityje. Komunikate taip pat apžvelgtos pagrindinės 2022 m. Europos semestro ciklo ypatybės ir paaiškinami pagrindiniai pokyčiai, palyginti su ankstesniais ciklais, atsižvelgiant į poreikį prisitaikyti prie procesų, vykstančių pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.

Atsižvelgiant į rudens dokumentų rinkinio paskelbimo datą, gruodžio mėn. Užimtumo ir socialinių reikalų tarybos posėdyje nebuvo surengtas įprastas pasikeitimas nuomonėmis dėl metinės tvaraus augimo apžvalgos.

Kaip ir ankstesniais metais, Ekonomikos ir finansų reikalų taryba (posėdžiavusi 2022 m. sausio 18 d.) priėmė išvadas dėl metinės tvaraus augimo apžvalgos⁵. Taryba palankiai įvertino ekonominius prioritetus, išdėstytus 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje, kaip nuolatinį dėmesį konkurencingam tvarumui laikantis Europos žaliojo kurso. Ji pritarė tam, kad keturi vienas kitą sustiprinantys elementai (aplinkosauginis tvarumas, našumas, sąžiningumas ir makroekonominis stabilumas) tebėra aktualūs siekiant ES tikslo pereiti prie tvarios, atsparios ir įtraukios ekonomikos modelio.

⁵ Dok. 5365/22.

Atsižvelgdama į atsigavimo stiprumą ir netikrumo laipsnį, Taryba manė, kad valstybės narės turėtų toliau dinamiškai taikyti savo fiskalinės politikos atsaką, kad galėtų reaguoti į pandemijos raidą. Ji paprašė valstybių narių, kurios pereina nuo bendros fiskalinės paramos prie tikslingesnių politikos priemonių, reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusioms prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių, kartu užtikrinant fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu.

Taryba pripažįsta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės potencialą prisidėti prie ekonomikos atsigavimo ir skatinti tvirtą bei tvarų ES ekonomikos augimą, taip pat jos vaidmenį kuriant atsparią, žaliąją ir skaitmeninę ES ekonomiką. Taigi ji paragino laiku, visiškai ir veiksmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, kuriais sprendžiami įvairūs pastaraisiais metais nustatyti ekonominiai iššūkiai, bet toliau vykdyti ES ekonominės politikos priežiūrą, įskaitant atidžią kylančios rizikos stebėseną.

Tarybai itin svarbu yra daugiašalė stebėseną ir glaudus politikos koordinavimas, taip pat svarbu vesti skaidrų Komisijos ir valstybių narių dialogą visais Europos semestro ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės etapais.

Savo 2022 m. sausio 18 d. išvadose dėl įspėjimo mechanizmo ataskaitos⁶ Taryba palankiai įvertino 2022 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kuria pradedamas vienuoliktas metinis raundas, ir iš esmės pritarė Komisijos atliktai makroekonominio disbalanso raidos ES ir euro zonoje bei kylančios rizikos horizontaliajai analizei. Ji pripažįsta, kad pandemija laikinai paveikė išorės sąskaitas, tačiau prieš pandemiją nusistovėjusios ilgalaikės einamosios sąskaitos struktūros iš esmės nepasikeitė.

⁶ Dok. 5339/22.

Į ataskaitą ir toliau įtraukiamas perspektyvinis galimo krizės poveikio makroekonominiam stabilumui ir esamo makroekonominio disbalanso raidai vertinimas. Taryba tai įvertino palankiai, nes tai ypač aktualu atsižvelgiant į didelį netikrumą dėl viso COVID-19 krizės poveikio, todėl išvadas dėl disbalanso remiantis prognozių duomenimis reikia daryti apdairiai.

Kadangi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė suteikia galimybę ES remti atsigavimą ir po krizės tapti stipria ir atsparia, Taryba paragino užtikrinti tinkamą politinį atsaką disbalansui naikinti ir ES ekonomikos našumui bei augimo potencialui, taip pat konkurencingumui didinti.

2022 m. vasario 21 d. Taryba patvirtino išvadas dėl Rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos užimtumo aspektų⁷. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms imtis veiksmų atskirai, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ir veikti kartu Euro grupėje, toliau naudoti ir koordinuoti valstybių narių nacionalinę fiskalinę politiką, kad būtų veiksmingai remiamas tvarus ir įtraukus ekonomikos atsigavimas. Euro zonos valstybės narės turėtų išlaikyti lanksčią fiskalinę politiką, kad galėtų reaguoti, jei vėl kiltų pandemijos rizika. Valstybėms narėms buvo rekomenduota, kai tik leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria būtų siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas.

2022 m. kovo 14 d. Taryba patvirtino išvadas dėl 2022 m. metinės tvaraus augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos⁸. Ministrai palankiai įvertino Sąjungos ekonominį atsaką, be kita ko, pasitelkiant laikiną paramą nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) ir ekonomikos gaivinimo priemonę „Next Generation EU“, ir tai, kad iki tol priimti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai apima esmines reformas ir investicijas į užimtumo, įgūdžių ir socialinės politikos sritis.

⁷ Dok. 5461/22.

⁸ Dok. 6473/22

Taryba palankiai įvertino Komisijos pasiūlymą dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos ir tai, kad joje daugiau dėmesio skiriama Europos socialinių teisių ramsčio principams, taip pat tai, kad pagrindiniai tikslai ir socialinių rodiklių suvestinės peržiūrėti pagrindiniai rodikliai integruoti į pasiūlymą kaip Europos semestro dalis, laikantis Porto deklaracijos⁹.

Ministrai paragino valstybes nares savo nacionalinėse reformų programose atspindėti metinės tvaraus augimo apžvalgos prioritetus ir bendros užimtumo ataskaitos išvadas ir dėti daugiau pastangų įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus. Galiausiai Taryba paskatino Komisiją stebėti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos poveikį užimtumui ir socialinį poveikį pagal Europos semestro sistemą.

Pirmininkaujančios valstybės narės iniciatyva buvo surengtos už užimtumą ir socialinius reikalus, aplinką ir mokslinius tyrimus atsakingi ministrų teminės diskusijos su Europos semestru susijusiomis temomis.

2022 m. kovo 14 d. Užimtumo ir socialinių reikalų tarybos posėdyje įvyko ministrų debatai.

2022 m. kovo 17 d. Aplinkos tarybos posėdyje įvyko teminiai debatai dėl Europos semestro.

Pripažindami Europos semestro parlamentinį aspektą, pirmininkaujanti valstybė narė ir Europos Parlamentas kartu surengė 2022 m. Europos semestro parlamentinę savaitę (2022 m. kovo 15–16 d.) ES ekonominio valdymo iš parlamentinės perspektyvos kontekste.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>